

Govor na Svečanoj sjednici FZS 19.03.2015.

Cijenjeni g. Rektore, cijenjani članovi Senata SuRi, poštovane kolegice i kolege, dragi studenti, svima vam želim dobrodošlicu na prvoj svečanoj sjednici FZS-a, najmlađe sastavnice SuRi. Fakultet je osnovan odlukom Senata SuRi 19. ožujka 2013., pa danas, zapravo, slavi 2. obljetnicu, ali mi je obilježavamo po prvi puta nakon ishodovanja svih propisanih dopusnica i preseljenja u novu zgradu.

Iako fakulteti na kojima sveučilišnu naobrazbu stječu različiti zdravstveni profili, ali ne doktori medicine, dentalne medicine ili magistri farmacije, predstavljaju uobičajeni način edukacije visokoobrazovanih kadrova u zdravstvu u EU, SAD-u i drugim razvijenim zemljama, još uvijek se u našoj akademskoj, ali i široj društvenoj zajednici, može čuti pitanje na koje želim ovom prilikom odgovoriti, a koje glasi: Zašto smo išli u zahtjevni i brojnim (prvenstveno administrativnim) problemima bremeniti, za RH pionirski projekt osnivanja Fakulteta zdravstvenih studija kao zasebne sastavnice SuRi.

Razlozi su brojni i navesti ću samo najvažnije:

- U svim članicama EU prisutan je nedostatak zdravstvenog kadra, prvenstveno liječnika i medicinskih sestara, a kao posljedica relativnog visokog životnog standarda i sve veće starosti populacije. RH, kao siromašnija članica EU dodatno je operećena odlaznom migracijom liječnika i medicinskih sestara, prvenstvo iz financijskih, ali i statusnih i opće društvenih razloga. Manjak liječnika ne može se riješiti niti se u razvijenim, racionalnim i sustavno organiziranim zemljama ne rješava, povećanjem broja studenata medicine jer je to izrazito skupo i u kadrovskom i prostornom smislu veoma zahtjevno, a obzirom da edukacijski proces liječnika danas traje petnastak i više godina, potencijalo može dati rezultate tek u dugoročnom razdoblju. Stoga je „task shifting“, odnosno racionalna redistribucija zadataka, obveza i kompetencija s liječnika na visoko educirane medicinske sestre rješenje koje su usvojile razvijene zemlje. Ističem kako je u strateškom dokumentu Zdravlje u EU 2020 kao jedan od prioriteta kohezijskih i strukturalnih fondova eksplicitno navedeno ulaganje u znanje i vještine medicinskih sestara i drugih zdravstvenih djelatnika. Dakle, visoko obrazovanje medicinskih sestara i drugih zdravstvenih djelatnika predstavlja razumno i finacijski više nego opravdano trošenje javnih sredstava, o čemu mi kao

javno visokoškolsko učilište moramo promišljati i za što konačno i odgovaramo široj društvenoj zajednici.

- Manjak medicinskih sestara u RH mnogostruko je veći problem od manjka liječnika, prvenstveno jer je i značajno više izražen. Prema podacima OECD-a i EK prezentiranim prošle godine manjak liječnika u RH u odnosu na EU prosjek iznosi oko 15% dok manjak sestara iznosi oko 30%. Međutim, mnogo je alarmantniji podatak kako je svega oko jedna petina medicinskih sestara u RH educirana na nivou prvostupnica ili višem s čime se, zajedno s Rumunjskom, svrstavamo na samo začelje EU. Za bolje razumjevanje ovog problema kao usporedbu ću vam dati podatak kako RH ima isti ili veći broj liječnika po broju stanovnika od npr. Belgije, Luksemburga, Irske ili UK, dakle zemalja s visokokvalitetnom zdravstvenom skrbi, no s druge strane ima skoro tri puta manje ukupnog broja sestara ili čak deset puta manje visoko obrazovanih sestara od navedenih zemalja. Posebno naglašavam kako je broj adekvatno educiranih sestara (dakle, educiranih na prvostupničkom ili višem stupnju edukacije) ujedno i najbolji pokazatelj kvalitete zdravstvene skrbi u nekoj zemlji, pa tako u Europi najveći broj tako educiranih medicinskih sestara po glavi stanovnika imaju redom: Norveška, Švicarska, Danska, Island, Finska, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Švedska i Belgija, dakle, zemlje s već deseljećima najkvalitetnijim zdravstvenim sustavima u svijetu. Stoga je u cilju podizanje kvalitete javnog zdravstvenog sustava razvidna neophodnost višeg stupnja edukacije medicinskih sestara u RH, a o čemu mi kao javno visokoškolsko učilište moramo promišljati i za što konačno i odgovaramo široj društvenoj zajednici.
- Iako je Bolonjski proces u RH službeno implementiran još prije deset godina još uvijek sustavno nije omogućena sukcesivna vertikalna sveučilišna naobrazba neliječničkih zdravstvenih kadrova, jedan o temeljnih postulata i pozitivnih doktrina bolonjskog procesa, koja je „nota bene“ omogućena brojnim, za društvenu zajednicu višestruko neznačajnijim profesijama. Osim tog nepovoljnog odnosa u odnosu na druga zanimanja, iz istog razloga zdravstveni radnici postavljeni su u obrazovnom procesu u neprirodan odnos prema liječnicima gdje nalazimo npr. kako liječnici, obzirom da imaju akademska zvanja, formalno uče medicinske sestre npr. zdravstvenoj njezi, dakle kompetencijama koje ključivo pripadaju sestrinstvu, inače zasebnoj znanstvenoj grani. Dakle, kako bi se sustavno repositionirao položaj zdravstvenih djelatnika u društvu, a koji obzirom na važnost

profesije i zaslužuju, te osigurao njihov akademski status neophodno im je omogućiti sveučilišnu obrazovnu vertikalu na sva tri nivoa, a o čemu mi kao javno visokoškolsko učilište moramo promišljati i za što konačno i odgovaramo široj društvenoj zajednici.

- Medicinske sestre, fizioterapeuti i ostali zdravstveni radnici danas u razvijenom svijetu ne igraju samo ključnu ulogu u pružanju zdravstvene zaštite u tradicionalnim okruženjima kao što su bolnice, primarna zdravstvena zaštita ili javno zdravstvo, već su nosioci brige za društvo uopće u širem kontekstu. Briga za starije, za nemoćne, za rizične, ugrožene ili marginalne skupine kao i za njihovu resocijalizaciju, a što predstavlja temeljni civilizacijski iskorak razvijenih društava i javno je dobro u pravom smislu te riječi, u potpunosti su predani u ruke različitim neliječničkim, visoko obrazovanim zdravstvenim kadrovima. Pospješivanje šireg društvenog boljitka i ulaganje u javno dobro je ono o čemu mi kao javno visokoškolsko učilište moramo promišljati i za što konačno i odgovaramo široj društvenoj zajednici.

Iako ne jedini, ovo su temeljni razlozi zašto smo ustanovili FZS SuRi, a samim time deklarirana je i naša misija: pridonijeti široj društvenoj zajednici visokim obrazovanjem, odgajanjem i stvaranjem uglednih zdravstvenih stručnjaka različitih profila.

Vjerujem kako će Fakultet zdravstvenih studija, a u tradiciji koju baštini od Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, od kojega je nastao i bez čije pomoći ne može i još dugo neće moći, uspješno obavljati i razvijati obrazovnu djelatnost te kako će naši studenti tijekom studija stjeći integrirano predmetno znanje i vještine, mogućnost samostalne i kritičke procjene znanja, rješavanja specifičnih pitanja, bavljenja istraživačkim radom, te, naposljetku, poznavanje važnijih etičkih pitanja. Osim zbog kvalitetnog obrazovnog procesa koji nudimo, studiranje u Rijeci predstavlja zadovoljstvo zbog brojnih društvenih i kulturnih aktivnosti kao i zbog ugodnog mediteranskog i srednjeeuropskog okruženja koje nudi naš grad. Stoga sam uvjeren kako naša vizija da postanemo vodeća ustanova za visokoškolsko obrazovanje zdravstvenih kadrova u široj regiji i nije preambiciozna.

Hvala Vam nazočnici na našoj prvoj svečanoj sjednici FV FZS-a.